

2. Opgør med gamle dogmer

Vi har indtil i dag haft tendens til at stille velstand på den ene side og miljø og social balance på den anden op som modsætninger. Men hvis vi skal holde fast i forestillingen om at skabe et sundt velfærdssamfund, må vi gøre op med den tankegang. Og vi må gøre op med den tankegang, der siger, at erhvervspolitik kun drejer sig om velstand. Erhvervspolitikken skal yde sit positive bidrag til, at vi når de ambitiøse mål, som regeringen har sat sig på alle de tre områder, der bestemmer vores velfærd. Dvs. velstand, miljø og social balance.

Naturligvis er det en omkostning for virksomhederne, når de skal bortskaffe deres affald eller rense deres spildevand. Og det er en omkostning for virksomhederne, når de skal bruge penge på efteruddannelse, på seniorordninger eller på at ansætte personer med nedsat arbejdsevne. Men mange virksomheder tilrettelægger allerede i dag deres produktion og måde at arbejde på, så disse investeringer ikke bliver en økonomisk byrde.

Mange danske virksomheder udvikler i disse år strategier, hvor de bevidst tager hensyn til miljøet. Og hvor et socialt ansvar er en naturlig del af dagligdagen. Analyser i Erhvervsredegørelse 1998 viser, at 4 ud af 10 virksomheder har en organiseret miljøindsats. Og 2 ud af 3 virksomheder har indført renere teknologi eller gjort deres produkter mere miljøvenlige.

Hertil kommer, at 9 ud af 10 ledere i det private erhvervsliv er enige i, at virksomhederne skal tage et større socialt ansvar. De ser ikke et modsætningsforhold mellem at tjene penge og udvise et socialt og miljømæssigt ansvar.

Vi har med andre ord en enestående historisk chance for at sigte efter et bredere velfærdsmål. Erhvervspolitikens vigtigste opgave er naturligvis fortsat at skabe gode rammer for erhvervslivet, som gør danske virksomheder konkurrencedygtige.

Men ligesom virksomhedernes konkurrencebetingelser på de globale markeder ændrer sig, er der løbende behov for justeringer i erhvervspolitikken. De rammebetingelser vi skabte for 5 til 10 år siden, fx teknologisk service, styrket samarbejde mellem virksomheder og forskere og øget forskning, er fortsat vigtige. De udgør fundamentet i et hvert land, der konkurrerer globalt. Men disse initiativer må suppleres med nye, som skaber rammerne for morgendagens konkurrenceevne. Regeringen er godt i gang med det arbejde. Alene i Erhvervsredegørelse

1998 præsenterer regeringen 40 nye initiativer, som skal styrke virksomhedernes rammebetingelser.

De nye initiativer sætter ind på mange fronter. De styrker infrastrukturen. De skaber bedre muligheder for at opkvalificere medarbejderne. De letter adgangen til kapital og viden. De øger kvaliteten i reguleringen og de sørger for at harmonisere danske og udenlandske regler, så virksomhederne lettere kan afsætte deres produkter. I denne redegørelse præsenteres et udpluk af de nye initiativer.

3. Et effektivt erhvervsliv med et rummeligt arbejdsmarked

I Erhvervsredegørelse 1998 har regeringen gennemført en række analyser af timeproduktiviteten. Timeproduktiviteten er et udtryk for, hvor meget værdi en dansk medarbejder skaber pr. time. Analyserne viser, at timeproduktiviteten i Danmark samlet set er relativt lav sammenlignet med andre veludviklede OECD-lande.

Denne konklusion dækker over en række modsatrettede tendenser. På den ene side skal erhvervspolitikken skabe de rammer, der gør virksomheder, som konkurrerer på de globale markeder højproduktive. Kun ved at have en høj produktivitet kan vi afsætte vores produkter i den globale konkurrence samtidig med, at vi bibeholder et højt lønniveau.

På den anden side skal vi skabe et rummeligt arbejdsmarked. Dvs. et arbejdsmarked, hvor der også er plads til de personer, som måske ikke er helt så produktive, fx kortuddannede. Det sidste har vi været gode til. Erhvervsfrekvensen i Danmark er blandt de højeste sammenlignet med andre veludviklede OECD-lande. Men en høj erhvervsfrekvens trækker samtidig ned i det samlede produktivetsregnskab.

Det mindsker også den gennemsnitlige produktivitet, at vi i Danmark har en stor offentlig sektor. Af forskellige tekniske årsager indregner man ikke produktivitetstigninger i den offentlige sektor. Derfor vil den samlede stigning i produktiviteten i et land være mindre, jo større den offentlige sektor er.

Hvis vi kunne tilskrive hele forklaringen på den samlede lave produktivitet det faktum, at vi har en høj erhvervsfrekvens og en stor offentlig sektor, så ville der ikke være noget problem. Men det kan vi næppe. Der er en del, der tyder på, at der i dele af de konkurrerende erhverv, er en svagere produktivitet end ønskeligt, samt at Danmark har færre beskæftigede i